

СИЛАБУС КУРСУ
«Український правопис: нова редакція»
(бакалаврського) рівня вищої освіти
для студентів спеціальності **013 «Початкова освіта»**
(код і назва спеціальності)

Назва курсу	«Український правопис: нова редакція»
Адреса викладання курсу	м. Київ, вул. Тургенівська 8 / 14, 11 поверх , ауд. 11-9.
Контактна інформація викладача	semerenkoav@ukr.net ; <lytvynlp@ukr.net> Викладач доступний у робочий час: понеділок – п’ятниця 9.00 – 17.00 Тел. 095 612 35 71 – Семеренко Г.В.
Консультації з курсу відбуваються	Щотижня понеділок, середа з 14 до 16 год – Семеренко Г.В.
Викладачі	Семеренко Г.В., кандидат філологічних наук, доцент, завкафедри педагогіки та методик навчання української й іноземної мов, професор
Мета та цілі курсу	<p>Мета та цілі курсу: Метою навчальної дисципліни «Український правопис: нова редакція» є вивчення змін, внесених до нової редакції українського правопису стосовно графіки, орфографії та пунктуації як його підсистем. Основними завданнями вивчення курсу «Український правопис: нова редакція» є сформувані у бакалаврів і магістрів: внутрішню потребу дотримуватися норм сучасної української літературної мови; розуміння того, що з огляду на динамічний характер мовної норми зміни в мовно-писемній практиці – явище цілком природне; виробити правописні та пунктуаційні навички відповідно до змін у сучасній редакції правопису</p> <p>Курс має загальнотеоретичні і практичні цілі. Загальнотеоретичні цілі курсу полягають в тому, щоб глибоко осмислити мовні явища; пізнати дію внутрішніх законів мови; усвідомити зв'язок між окремими структурними мовними явищами; зрозуміти мову як суспільне явище. Практичні цілі курсу «Український правопис: нова редакція» вбачаємо в тому, що він допоможе усвідомити факти сучасної української літературної мови, а саме: з історії українського правопису (XXI ст.); принципи правопису: дискусійні питання; методологію та мотивацію змін в останній редакції правопису; буквені позначення деяких голосних звуків, приголосних звуків; чергування голосних; чергування приголосних; уживання прийменників у, в і початкових у-, в-; уживання сполучників, часток і, й та початкових і-, й-; уживання прийменника з і його варіантів із, зі(зо); уточнення в темах з розділу «Правопис частин основи слова»: спрощення в буквосполученнях, подвоєння букв, правопис префіксів (архі-, архи-, анти-, квазі-), правопис суфіксів (суфікси на утворення фемінітивів – іменників на означення осіб жіночої статі; суфікси для утворення імен по батькові); правопис слів разом, із дефісом, окремо. Фахово аналізувати і засвоювати норми сучасної української мови; удосконалювати своє усне та писемне мовлення.</p>

Міждисциплінарні зв'язки	Курс «Український правопис: нова редакція» тісно пов'язаний з українською мовою за професійним спрямуванням, культурою фахового мовлення, сучасною українською мовою з практикумом (з розділами: графіка, фонетика, орфоепія, орфографія, морфологія, синтаксис).
Інформація про курс (про що йде мова)	Коротка анотація курсу: Курс є важливим для формування кваліфікованого фахівця, який не тільки ґрунтовно знає особливості української мовної системи, але й уміє реалізувати ці знання на практиці, мовлення якого відповідає нормам української літературної мови. Основним завданням навчальної дисципліни «Український правопис: нова редакція» є забезпечити студентів – майбутніх учителів початкової школи – володінням орфографічними, граматичними, пунктуаційними нормами сучасної української літературної мови; сформувати у студентів внутрішню потребу дотримуватися норм сучасної української літературної мови; розуміння того, що з огляду на динамічний характер мовної норми зміни в мовно-писемній практиці – явище цілком природне; виробити правописні та пунктуаційні навички відповідно до змін у сучасній редакції правопису.
Чому це актуально, цікаво чи важливо?	Курс «Український правопис: нова редакція» є важливим і актуальним, оскільки знайомить студентів із змінами в новій редакції українського правопису, відповідає вимогам Нової української школи: «Менше теорії, а більше практичного застосування в житті». Цей курс, як і інші мовні курси, спрямований на формування першої із 10 ключових компетентностей НУШ - спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами. Це вміння грамотно письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки.
Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	Навчальна дисципліна «Український правопис: нова редакція» є одним із компонентів професійної підготовки вчителя початкової школи. Цей курс є необхідним навчальним елементом професійного становлення та розвитку студентів вищих навчальних закладів України, забезпечення їх необхідними знаннями, оволодіння та оперування якими є необхідними для повноцінного функціонування в освітній спільноті, а також на ринку праці у майбутньому.. Знання та вміння, отримані студентом під час вивчення цієї навчальної дисципліни, використовуються в подальшому при вивченні усіх наступних дисциплін професійної підготовки вчителя початкової школи.
На які питання відповідь курс і його головний аргумент?	Курс «Український правопис: нова редакція» відповідає на такі питання: Що таке літературна норма? Типи норм. Головним аргументом курсу є: володіння високим рівнем культури усного та писемного мовлення, навчання, спілкування, написання усіх видів академічного письма відповідно до норм сучасної української літературної мови можливе.
Очікувані результати навчання	Знати: - історію українського правопису; - зміни в українській графіці; - принципи українського правопису; - зміст основних понять орфографії;

	<ul style="list-style-type: none"> - зміни у правописних нормах; - уточнення в пунктуації: - звуковий і фонемний склад української мови; - фонетичні явища у потоці мовлення; - чергування звуків; - правила складоподілу; - співвідношення між звуками і буквами; - орфографічні правила; - частини мови, принципи їх виділення, перехід слів із однієї частини мови в іншу; - типи словосполучень; - типи речень; <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послуговуватися дієсловами активного стану при поясненні орфограм (напр., <i>м'який знак пишемо</i> замість <i>м'який знак пишеться</i>, що було в попередній редакції; аналогічно вживати: <i>Е чергуємо з І, разом пишемо, складні слова утворюємо</i> і под.); - при поясненні орфограм чітко розмежовувати звук і букву (пор.: «апостроф пишеться перед <i>я, ю, є, ї</i> після губних приголосних» у попередній редакції правопису і «апостроф пишемо перед <i>я, ю, є, ї</i> після букв на позначення губних приголосних» – у сучасній); - правильно писати слова (питомі та іншомовні), у правописі яких відбулися зміни; - правильно вживати закінчення відмінюваних слів (загальних і власних назв); - уживати розділові знаки. <ul style="list-style-type: none"> - дотримуватися закономірностей чергування фонем та звуків у мовленні; - встановлювати звуко-буквене співвідношення у словах; - орфоепічно правильно вимовляти голосні й приголосні звуки та звукосполучення, правильно наголошувати слова; - ділити слова на склади, правильно переносити їх з рядка в рядок; - грамотно писати, обґрунтовувати написання орфографічними, пунктуаційними правилами та правилами літературної вимови; - користуватися критеріями для встановлення частин мови; - визначати граматичні значення слів різних частин мови; - представляти повні граматичні парадигми частин мови; - правильно вживати відмінкові форми частин мови в тексті; - доречно використовувати прийменники, сполучники, частки, вигуки; - конструювати прості двоскладні та односкладні речення (повні й неповні), слова-речення, стилістично правильно їх вживати; правильно ставити розділові знаки; - встановлювати засоби ускладнення простого речення, ставити розділові знаки при них, дотримуючись правил пунктуації; - аналізувати та самостійно будувати складні дво- та багатокomпонентні речення, правильно ставити розділові знаки. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Компетентності: ▪ фонетична; ▪ орфоепічна; ▪ графічна; ▪ орфографічна; ▪ лексична; ▪ граматична; ▪ стилістична;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ лексикографічна, а на їх основі – формування ключової компетентності – вільного володіння державною мовою.
Методи викладання	<p>Методи навчання як система способів діяльності суб'єктів навчального процесу передбачають врахування:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) характеру керівництва розумовою діяльністю студентів; 2) джерела знань; 3) напрямку діяльності. <p>Відповідно до першої класифікаційної ознаки перевага надається продуктивним методам, які передбачають, щоб матеріал після засвоєння був застосований у практичних діях, та методам дослідження.</p> <p>Відповідно до джерела знань застосовуються традиційні – наочні, словесні та практичні – методи. З-поміж практичних перевага надається конструктивним та творчим вправам.</p> <p>Практичні методи як методи за напрямом діяльності є виявом втілення у навчальній діяльності теоретичних методів.</p> <p>Провідним у засвоєнні навчальної дисципліни є комунікативний підхід до вивчення мови та врахування національно-культурного характеру мовного матеріалу.</p>
Перелік основних лекційних і практичних завдань	<p style="text-align: center;">Лекції – 20 години</p> <p>Тема 1. З історії українського правопису (XXI ст.). Принципи правопису: дискусійні питання – 2 год.</p> <p>Тема 2. Методологія та мотивація змін в останній редакції правопису. – 2 год.</p> <p>Тема 3. Буквені позначення деяких голосних звуків, приголосних звуків. Чергування голосних. Чергування приголосних – 2 год.</p> <p>Тема 4. Уживання прийменників у, в і початкових у-, в-. Уживання сполучників, часток і, й та початкових і-, й-. Уживання прийменника з і його варіантів із, зі(зо). – 2 год.</p> <p>Тема 5. Уточнення в темах з розділу «Правопис частин основи слова»: спрощення в буквосполученнях, подвоєння букв, правопис префіксів (архі-, архи-; анти-, квазі-), правопис суфіксів (суфікси на утворення фемінітивів – іменників на означення осіб жіночої статі; суфікси для утворення імен по батькові). – 2 год.</p> <p>Тема 6. Правопис слів разом, із дефісом, окремо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сполучні голосні та голосні, які у словах виконують роль сполучного звука; - частини двох-, трьох-, чотирьох- та дво-, три-, чотири- у складних словах; - Правила написання разом з іншомовними частинами; - Написання пів і пів-; - Уточнення правил написання з дефісом іменників, прикметників; - Уточнення у правилах написання прислівників разом – 2 год. <p>Тема 7. Уживання великої букви. Правила переносу (орфографічні, технічні). Графічні скорочення – 2 год.</p> <p>Тема 8. Правопис закінчень відмінюваних слів. Творення дієприкметників – 2 год.</p> <p>Тема 9. Правопис слів іншомовного походження – 2 год.</p>

	<p>Тема 10. Уживання розділових знаків</p> <ul style="list-style-type: none"> - групування правил до кожної теми блоками, деталізація їх; - дужки; - лапки; - скісна риска; - розділові знаки для оформлення цитат; - правила рубрикації тексту і розділові знаки для оформлення пунктів переліку. – 2 год. <p>Практичні заняття – 10 годин</p> <p>Заняття 1. Вправи на написання частин основи слова: спрощення в буквосполученнях, подвоєння букв, правопис префіксів (архі-, архи-, анти-, квазі-), правопис суфіксів (суфікси на утворення фемінітивів – іменників на означення осіб жіночої статі; суфікси для утворення імен по батькові) – 2 години</p> <p>Заняття 2. Вправи на написання слів разом, із дефісом, окремо – 2 години</p> <p>Заняття 3. Уживання великої букви – 2 години</p> <p>Заняття 4. Правопис слів іншомовного походження – 2 години</p> <p>Заняття 5. Модульна контрольна робота – 2 години</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Лекція – 3 бали (опрацювання, активна участь у роботі); практичне заняття – 5 балів; МК – 20 балів</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Український правопис. 4-те видання, випр. і допов. – К.: Наукова думка, 1993 (також видання наступних років). – 239 с. 2. Український правопис. – К.: Наукова думка, 2019. – 392 с. 3. Новий український правопис. – К.: «Центр учбової літератури», 2019. – 284 с. 4. Український правопис – Міністерство освіти і науки (комп'ютерна версія, режим доступу: mon.gov.ua>storage>app>media>2019 PDF) <p>Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Український правопис. Проект найновішої редакції. – К.:1999: Наук. думка. – 340 с. 6. Вихованець І. Ненаукові пристрасті навколо українського правопису// Українська мова. – 2004. – №2. – С. 3-24. <p>Підручники, посібники, довідкова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Бевзенко С.П. та ін. Сучасна українська мова. Синтаксис: Навч. посіб. / С.П. Бевзенко, Л.П. Литвин, Г.В. Семеренко. – К.: Вища школа, 2005. – 270 с. 8. Доленко М.Т., Дацюк І.І., Кващук А.Г. Сучасна українська мова. – К.: Вища школа, 1987. – 351 с. 9. Козачук Г.О. Українська мова: Практикум: Навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Вища школа, 2008. – 414 с. 10. Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Українська мова за професійним спрямуванням: теорія і практика: навч. посіб./Л.П. Литвин, Г.В.Семеренко. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2016. – 424 с. 11. Морфемний словник /Укладач Л.М. Полюга. – К.: Рад.школа, 1983.

12. Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. – К.: Наукова думка, 1986. – 288 с.
13. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Граматика української мови в таблицях: навч. посіб. – К.: Вища школа, 2004. – 167 с.
14. Плющ М.Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Підручник. 2-е вид., допов. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 328 с.
15. Плющ М.Я. Проблема відокремлення і відокремлених компонентів речення (семантико-синтаксичний і комунікативний аспекти): навч. посіб. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – 92 с.
16. Плющ М.Я., Грипас О.Ю. Системна організація граматичної будови української мови. Таблиці. Схеми: навч. посіб. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 264 с.
17. Сікорська З.С. Українсько-російський словотворчий словник. – К.: Рад. школа, 1995.
18. Словник іншомовних слів / За ред. О.С. Мельничука. – К.: Головна редакція УРЕ АН УРСР, 1974.
19. Сучасна українська літературна мова / За ред. М.Я. Плющ. – К.: Вища школа, 1994. – 415 с.
20. Сучасна українська літературна мова: Підручник. 2-е вид., перероб. і допов. / За ред. А.П. Грищенка. – Вища школа, 1997. – 494 с.
21. Сучасний словник іншомовних слів / Уклали: О.І. Скопненко, Т.В. Цимбалюк. – К.: Довіра, 2006.
22. Українська літературна вимова і наголос. – К.: Наукова думка, 1973.
23. Українська мова. Енциклопедія. – К.: Вид-во «Українська енциклопедія» імені М.П. Бажана, 2000.
24. Український орфографічний словник: Орфографічний словник української мови / Уклад.: М.М. Пешак та ін. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: Довіра, 2002.
25. Фаріон І.Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей): [монографія]. - Вид. 3-тє, доп. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. – 332 с.
26. Чабайовська М.І. Мовний розбір у вищій та початковій школі: Навч.-метод. Посібник. – Тернопіль: Мальва-ОСО, 2008. – 124 с.
27. Шкуратяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. – К.: Вища школа, 2007. – 823 с.
28. Яценко І.Т. Морфемний аналіз: Словник-довідник / За ред. Н.Ф. Клименко. – К.: Вища школа, 1980.

15. Інформаційні ресурси

29. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова.

<p>Політика курсу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Студент повинен вчасно приходити на заняття. • У випадку пропуску 2 чи більше практичних занять без поважної причини, які не були попередньо відпрацьовані, його/її підсумкова оцінка буде знижена; • Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю; • Студент має активно працювати на практичних заняттях; • Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях; • Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю; • Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання контрольних письмових завдань. Проте користування зазначеними гаджетами під час практичних, індивідуальних та семінарських завдань дозволяється. • У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів. • Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету; • Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО. <p>Оцінювання (усних повідомлень і практичних завдань із питань курсу, аналізу наукової й навчально-методичної літератури, самостійна й індивідуальна робота за темами, виконання тестових завдань і т. ін.) здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, ґрунтоване на чинних нормативних документах.</p>
------------------------------	--